

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ Α΄ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια, στις 6 Απριλίου 2022, με την εξής σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Γεωργία Μαραγκού, Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Μυλωνά, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Δημήτριος Κοκοτσής και Ιωάννης Βασιλόπουλος, Σύμβουλοι, εκτός από τον Κωνσταντίνο Παραθύρα, Σύμβουλο, που είχε κώλυμα. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Δημήτριος Κοκοτσής και Ιωάννης Βασιλόπουλος μετείχαν ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Σταματίου Πουλή.

Για να δικάσει την από 23.2.2021 (ΑΒΔ .../.....2021) αίτηση αναίρεσης του του, κατοίκου Αττικής (οδός, αρ.), ο οποίος εμφανίστηκε στο ακροατήριο και ζήτησε να συζητηθεί η υπόθεσή του.

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη και

κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ)», που εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 2698/2020 οριστικής απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο, με την παρουσία της Γραμματέως Σταυρούλας Τσάλα, συνήλθε στις 29 Απριλίου 2024 σε τηλεδιάσκεψη, με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e-Presence.gov.gr,

σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με Προεδρεύουσα την Αντιπρόεδρο και ήδη Πρόεδρο του Δικαστηρίου Σωτηρία Ντούνη και παρόντες τους Δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Ιωάννη Βασιλόπουλο, Σύμβουλο, που συμμετείχε ως αναπληρωματικό μέλος (άρθρο 18 παρ. 4 του ν. 4820/2021).

Άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Δημητρίου Κοκοτσή και

Αφού σκέφθηκε κατά τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η αναίρεση της 2698/2020 οριστικής απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμη έφεση του ήδη αναιρεσειόντος, στρατιωτικού συνταξιούχου, κατά της σιωπηρής απόρριψης της/.....2010 ένστασής του στρεφόμενης κατά της/.....2008 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ).

2. Η ένδικη αίτηση, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. το ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω, χωρίς η πρόοδος της δίκης να επηρεάζεται από τη δικονομική απουσία του αναιρεσειόντος, ο οποίος εμφανίστηκε στο ακροατήριο χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο και δήλωσε ότι επιθυμεί τη συζήτηση της υπόθεσής του.

3. Κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη περί των πραγμάτων του κρίση, το δικάσαν Τμήμα δέχθηκε τα ακόλουθα: Ο αναιρεσειών, στρατιωτικός συνταξιούχος, με την/.....2008 αίτησή του προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) ζήτησε την αναδρομική προσαύξηση της σύνταξής του λόγω της πτητικής υπηρεσίας του σε μαχητικά αεροσκάφη σταθερών πτερύγων. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την/.....2008 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ ως εκπρόθεσμη, λόγω παρόδου πενταετίας από τη γέννηση του δικαιώματός του, κατ' επίκληση του άρθρου 3 του ν. 3075/2002. Κατά της πράξης αυτής, ο αναιρεσειών άσκησε την/.....2010 ένσταση ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) του ΓΛΚ, προβάλλοντας ότι εσφαλμένα απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμη η ανωτέρω αίτησή του. Ακολούθως, με το/...../...../.....2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Συνταξιοδοτικής Νομοπαρασκευαστικής Εργασίας και Διεθνών Σχέσεων του ΓΛΚ, ο αναιρεσειών ενημερώθηκε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4151/2013, η ως άνω ένστασή του λογίζεται ως σιωπηρά απορριφθείσα και ότι μπορούσε να ασκήσει έφεση κατά της εν λόγω απόρριψης, εντός ετήσιας προθεσμίας, αρχόμενης από την ημερομηνία του εγγράφου αυτού. Κατόπιν τούτου, ο αναιρεσειών άσκησε κατά της σιωπηρής απόρριψης της ένστασής του έφεση ενώπιον του Τμήματος στις2013 (ΑΒΔ/2013).

4. Το δικάσαν Τμήμα δέχθηκε με την αναιρεσιβαλλομένη ότι εφόσον στις διατάξεις του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007, Α' 210) δεν τάσσεται ορισμένη προθεσμία, εντός της οποίας όφειλε να αποφανθεί η Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, η απόρριψη της/.....2010 ένστασης του αναιρεσεύοντος τεκμαίρεται ότι έλαβε χώρα με την άπρακτη πάροδο τριμήνου από την υποβολή της. Ενόψει δε, κατά τα γενόμενα δεκτά με την αναιρεσιβαλλομένη, ότι η συμπλήρωση του εν λόγω τριμήνου από την ημερομηνία κατάθεσης (.....2010) της ανωτέρω ένστασης συντελέσθηκε στις 26.6.2010 και η τότε ισχύουσα ετήσια προθεσμία για την άσκηση κατ' αυτής έφεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (αφαιρουμένου του χρονικού διαστήματος των δικαστικών διακοπών από 1.7.2010 έως 15.9.2010 και από 1.7.2011 έως 15.9.2011) εξέπνευσε στις 26.11.2011, τούτο είχε ως συνέπεια να έχουν καταστεί οριστικά τα συνταξιοδοτικά δεδομένα του αναιρεσεύοντος σε χρόνο προγενέστερο της δημοσίευσης του ν. 4151/2013 (29.4.2013). Συνεπώς, με βάση τις παραδοχές αυτές, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι η υπόθεση του αναιρεσεύοντος δεν καταλαμβάνοταν από τις ρυθμίσεις της παρ. 5α του άρθρου 2 του ν. 4151/2013, καθώς δεν ήταν εκκρεμής κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, μη υφιστάμενης ρητής διάταξης που να επιτρέπει την επανάκριση οριστικώς περαιωθεισών συνταξιοδοτικών υποθέσεων, απέρριψε δε την έφεση ως εκπροθέσμως ασκηθείσα.

5. Με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι κατά εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5α του άρθρου 2 του ν. 4151/2013, το δικάσαν Τμήμα απέρριψε ως εκπρόθεσμη την έφεση του ήδη αναιρεσεύοντος, δεχόμενο ότι η υπόθεσή του δεν εκκρεμούσε ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) και ότι δεν καταλαμβάνοταν από τις ως άνω διατάξεις του ν. 4151/2013. Ειδικότερα, ο αναιρεσεύων υποστηρίζει ότι, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει ρητώς προθεσμία, εντός της οποίας η Ε.Ε.Π.Κ.Σ. όφειλε να αποφανθεί επί της υποβληθείσας ενώπιον αυτής ένστασης, ο ενιστάμενος δύναται είτε να αναμείνει την έκδοση ρητής απόφασης από την Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και σε περίπτωση που αυτή είναι αρνητική, να ασκήσει κατ' αυτής έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, είτε να θεωρήσει, συνεπεία της άπρακτης παρόδου τριμήνου από την κατάθεσή της, ότι η ένστασή του απορρίφθηκε σιωπηρώς, κατ' άρθρο 63 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, και ακολούθως να ασκήσει έφεση κατά της σιωπηρής απόρριψης της ένστασης. Στην επίδικη περίπτωση, ο αναιρεσεύων ισχυρίζεται ότι επέλεξε να αναμείνει την έκδοση ρητής απόφασης της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και να μην ασκήσει έφεση κατά της τεκμαιρόμενης μετά την πάροδο τριμήνου σιωπηρής απόρριψης της ένστασής του, διατηρούμενης της δικαιοδοσίας της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. μέχρι την κοινοποίηση σε αυτόν του/...../...../.....2013 εγγράφου του ΓΛΚ. Περαιτέρω, ο αναιρεσεύων υποστηρίζει ότι με τις διατάξεις της παρ. 5α του άρθρου 2 του ν. 4151/2013 ορίστηκε συγκεκριμένη (ετήσια) προθεσμία για την άσκηση έφεσης για τις ενστάσεις που εκκρεμούσαν ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., χωρίς να προκύπτει από το ρυθμιστικό περιεχόμενο των διατάξεων

αυτών, ή από την οικεία αιτιολογική έκθεση του νόμου, ότι στο πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων ενέπιπταν μόνον οι ενστάσεις που κατατέθηκαν το τελευταίο τρίμηνο πριν από τη δημοσίευση του ν. 4151/2013. Επιπλέον, προβάλλεται ότι διαφοροποιείται η περίπτωση του αναιρεσείοντος, ο οποίος ανέμενε την έκδοση ρητής απορριπτικής απόφασης της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. επί της ένστασής του, προκειμένου να ασκήσει κατ' αυτής έφεση, από την περίπτωση άλλων συνταξιούχων, που άσκησαν εκπροθέσμως πριν από τη δημοσίευση του ν. 4151/2013 εφέσεις κατά της τεκμαιρόμενης μετά την πάροδο τριμήνου σιωπηρής απόρριψης των ενστάσεών τους. Τέλος, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι κατά παράβαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έγινε δεκτό με την αναιρεσιβαλλομένη ότι η ένστασή του δεν εκκρεμούσε ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. κατά τον χρόνο δημοσίευσης του ν. 4151/2013, καθώς είχε δικαιολογημένα σχηματίσει την πεποίθηση ότι η υπόθεσή του εκκρεμούσε ενώπιον της Επιτροπής, όπως προκύπτει από το υποβληθέν στο ΓΛΚ με αριθμ. πρωτ./.....2012 συμπληρωματικό της ένστασης υπόμνημα, καθώς και από το/...../.....2013 ενημερωτικό έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με το οποίο επιστράφηκε η ένσταση μαζί με το ως άνω υπόμνημα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4151/2013.

6. Το άρθρο 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, όριζε ότι «1. (...) Η πράξη κανονισμού σύνταξης είναι υποχρεωτική για το Δημόσιο και τον ενδιαφερόμενο και υπόκειται μόνο στα ένδικα μέσα που προβλέπονται από αυτό το άρθρο. Η πράξη κανονισμού σύνταξης υπόκειται σε ένσταση που ασκείται για οποιονδήποτε λόγο στην Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (...) 5. Απαγορεύεται η εξέταση της νομιμότητας των παραπάνω πράξεων ή αποφάσεων με άλλη διαδικασία εκτός από αυτή που αναγράφεται στο άρθρο αυτό. (...) 6. Η πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται (...) από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον εντός έτους από την κοινοποίησή τ[η]ς. (...) Όταν ασκηθεί η έφεση εξαντλείται η δικαιοδοσία των οργάνων που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους. 8. Υποθέσεις για συντάξεις που κρίθηκαν οριστικά και τελεσίδικα με τη διαδικασία των παραγράφων 1 έως 7 αυτού του άρθρου, μπορούν να επαναφερθούν για εξέταση σε πρώτο βαθμό με αίτηση των ενδιαφερομένων ή του Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Ελέγχου και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων, εφόσον αυτοί επικαλούνται αντίθετη αμετάκλητη απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδόθηκε μετά τη χρονολογία έκδοσης της οριστικής πράξης ή απόφασης, η οποία προσβάλλεται».

7. Ακολούθως, με την παρ. 1α του άρθρου 2 του ν. 4151/2013 «Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 103/29.4.2013)

καταργήθηκε από την επόμενη της έναρξης ισχύος του (30.4.2013) η Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) της παρ. 1 του άρθρου 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα και με την παρ. 2α αυτού ορίστηκε ότι η πράξη κανονισμού σύνταξης υπόκειται σε έφεση από όποιον έχει έννομο συμφέρον ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την κοινοποίησή της. Περαιτέρω στην παρ. 5α του άρθρου 2 του ίδιου νόμου ορίστηκε ότι «Ενστάσεις που κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού εκκρεμούν για εκδίκαση ενώπιον της καταργούμενης με τις διατάξεις της παρ. 1, Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, λογίζονται ως σιωπηρώς απορριφθείσες, τα σχετικά δε παράβολα επιστρέφονται στους δικαιούχους μετά από αίτησή τους. Κατά της σιωπηρής αυτής απόρριψης μπορεί να ασκηθεί από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον το ένδικο μέσο της έφεσης ενώπιον του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' εξαίρεση εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με το οποίο η εν λόγω Υπηρεσία οφείλει να ενημερώνει σχετικά τον ενδιαφερόμενο».

8. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του προαναφερθέντος άρθρου 2 παρ. 1α του ν. 4151/2013, η Ε.Ε.Π.Κ.Σ. καταργήθηκε από τον νομοθέτη, μεταξύ άλλων, για τον λόγο ότι διαπιστώθηκε διαχρονικά η υπερβολική καθυστέρησή της να αποφαινεται εντός εύλογου χρόνου επί ασκηθεισών ενώπιόν της ενστάσεων, με αποτέλεσμα να καθίσταται συνολικά βραδεία η οριστική διευθέτηση των συνταξιοδοτικών υποθέσεων των δικαιούχων, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι, ως επί το πλείστον, οι αποφάσεις της ήταν απορριπτικές με αποτέλεσμα να ασκούνται κατ' αυτών εφέσεις ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Όπως δε προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του νόμου ο μέσος όρος απόφασης της Επιτροπής ήταν δύο (2) έτη.

9. Συναφώς, στο άρθρο 63 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ο οποίος σύμφωνα με το άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3472/2006 (Α' 135), εφαρμόζοταν αναλόγως από 4.7.2006 και στις δίκες ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ορίζεται ότι «(...) 2. Παράλειψη υπάρχει όταν η διοικητική αρχή, αν και υποχρεούται κατά νόμο, δεν εκδίδει εκτελεστή ατομική διοικητική πράξη για να ρυθμίσει ορισμένη έννομη σχέση. Η παράλειψη συντελείται με την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, της πράξης αυτής. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση (σιωπηρή άρνηση), αν από το νόμο δεν τάσσεται τέτοια προθεσμία, η παράλειψη συντελείται με την πάροδο άπρακτου τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης στη Διοίκηση. (...) 5. Η προσφυγή ασκείται παραδεκτώς και πριν από τη συντέλεση της παράλειψης (...) εφόσον όμως η συντέλεση αυτή έχει επέλθει κατά την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής. 6. Ρητή πράξη η οποία

εκδόθηκε μετά τη συντέλεση της παράλειψης ή της τεκμαιρόμενης απόρριψης (...), και ως την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής, λογίζεται ως συμπεροσβαλλόμενη. Μπορεί όμως και να προσβληθεί αυτοτελώς. (...) 8. Η διοικητική αρχή οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να χορηγεί ατελώς στον ενδιαφερόμενο βεβαίωση για την ημερομηνία υποβολής της κατά την παρ. 2 αίτησης ή για την ημερομηνία άσκησης της κατά την παρ. 4 ενδικοφανούς προσφυγής».

10. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων και των σχετικών νομικών κειμένων, όπως έχουν ερμηνευθεί με τις 2018/2020 και 1581/2023 αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, συνάγονται τα εξής: α) Δεν είναι επιτρεπτή η επανεξέταση συνταξιοδοτικών υποθέσεων που έχουν καταστεί οριστικές είτε λόγω παρόδου της προθεσμίας άσκησης κατ' αυτών έφεσης είτε λόγω απόρριψης αυτής, με εξαίρεση την επίκληση από τον ενδιαφερόμενο είτε της επιγενόμενης μεταβολής του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος είτε της μεταγενέστερης αντίθετης ερμηνείας των αυτών διατάξεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο είτε, τέλος, νέων κρίσιμων εγγράφων. β) Περαιτέρω, εάν πράξη κανονισμού συντάξεως προσβλήθηκε με ένσταση ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. η ένσταση τεκμαίρεται ότι απορρίφθηκε σιωπηρά μετά την άπρακτη πάροδο τριμήνου από την υποβολή της. Από τη συντέλεση της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης αρχίζει η προθεσμία προσβολής της σιωπηρής απόρριψης με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μετά την άπρακτη πάροδο της οποίας τα συνταξιοδοτικά δεδομένα του ενδιαφερομένου καθίστανται οριστικά. γ) Στην περίπτωση κατά την οποία, τα συνταξιοδοτικά δεδομένα καταστούν οριστικά πριν από τη δημοσίευση (29.4.2013) του ν. 4151/2013, λόγω παρόδου άπρακτης της, κατά τον κρίσιμο χρόνο, ισχύουσας ετήσιας προθεσμίας άσκησης έφεσης κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης της ένστασης από την Ε.Ε.Π.Κ.Σ., τότε δεν τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη της παραγράφου 5α του άρθρου 2 του ανωτέρω νόμου και τούτο διότι η διάταξη αυτή καταλαμβάνει μόνον τις «εκκρεμείς» υποθέσεις, δηλαδή αυτές, των οποίων τα συνταξιοδοτικά δεδομένα δεν έχουν οριστικοποιηθεί και είναι δυνατή η επανεξέτασή τους από το Ελεγκτικό Συνέδριο μετά την άσκηση του ένδικου βοηθήματος της έφεσης. δ) Η αποστολή του ενημερωτικού εγγράφου που προβλέπεται στις διατάξεις αυτές για τις θεωρούμενες ως σιωπηρώς απορριφθείσες «εκκρεμείς» ενώπιον της καταργηθείσας Ε.Ε.Π.Κ.Σ. ενστάσεις, δεν μπορεί να αναβιώσει την προθεσμία άσκησης έφεσης. Το έγγραφο αυτό, το οποίο έχει πληροφοριακό χαρακτήρα, δεν συνιστά διοικητική πράξη μεταβάλλουσα την έννομη κατάσταση του ενδιαφερομένου, καθόσον εκδόθηκε μετά την εκπνοή της προθεσμίας άσκησης της έφεσής του, τη λήξη της οποίας ο ίδιος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει. ε) Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή (i) θα οδηγούσε σε ανεπίτρεπτη, καθόσον τούτο δεν θεσπίζεται ρητώς, με ειδική διάταξη του ν. 4151/2013, επανάκριση οριστικά περαιωθείσας συνταξιοδοτικής υπόθεσης και (ii) θα συνιστούσε άνιση μεταχείριση, χωρίς να συντρέχει αποχρών λόγος που να

δικαιολογεί τη διάκριση ή άλλος λόγος δημοσίου συμφέροντος, έναντι όσων άσκησαν έφεση μετά την παρέλευση έτους από τη συντέλεση της παράλειψης της διοίκησης (ήτοι μετά την πάροδο ενός έτους και τριών μηνών) και αυτή απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμη πριν από τη θέση σε ισχύ του ν. 4151/2013, καθόσον και στις δύο περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά δεδομένα έχουν οριστικοποιηθεί.

11. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η μετά την άπρακτη πάροδο τριμήνου, κατά πλάσμα δικαίου, τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη ένστασης που ασκήθηκε ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. απηχεί γενική αρχή του δικαίου που κατοχυρώνεται και νομοθετικά (βλ. σκέψη 9 και ήδη το άρθρο 111 παρ. 2, 4, 5 και 6 του ν. 4700/2020), η οποία έχει ως σκοπό τη διασφάλιση του δικαιούχου από τον κίνδυνο αδυναμίας να αιτηθεί λυσιτελώς και επικαίρως δικαστικής προστασίας εξαιτίας της, ενδεχόμενης, επί μακρόν αδράνειας της συνταξιοδοτικής διοίκησης να αποφανθεί επί υποβληθέντος αιτήματος για την ικανοποίηση ουσιαστικού δικαιώματός του. Η δικαστική προσβολή της σιωπηρής απόρριψης της ένστασης με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου οδηγεί σε αποτέλεσμα που εξασφαλίζει πλήρη δικαστική προστασία, καθώς και στη διαμόρφωση εννόμων σχέσεων και καταστάσεων σε συμφωνία με την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Ειδικότερα, η τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη εξομοιώνεται με ρητή απορριπτική της ένστασης πράξη, το δε χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας άσκησης έφεσης κατ' αυτής είναι απολύτως προβλέψιμο και εξαρτώμενο όχι από τυχαία γεγονότα, αλλά από ενέργειες του ιδίου του δικαιούχου, καθότι προσδιορίζεται με βάση τον υπολογισμό της παρόδου τριμήνου από την υποβολή της ένστασης ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ.. Σύμφωνα, μάλιστα, με το, αναλογικώς εφαρμοζόμενο, άρθρο 63 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ο ανωτέρω υπολογισμός δεν είναι αναγκαίος, καθόσον η έφεση δύναται να ασκηθεί παραδεκτώς και πριν από τη συντέλεση της παράλειψης εφόσον, πάντως, η συντέλεση αυτή έχει επέλθει κατά την πρώτη συζήτηση, ενώ, σε περίπτωση που στο μεταξύ έχει εκδοθεί, μέχρι τη συζήτηση, ρητή απορριπτική πράξη από την Επιτροπή, αυτή λογίζεται ως συμπροσβαλλόμενη και μόνη παραδεκτώς προσβαλλόμενη πράξη. Τέλος, σε περίπτωση που έχει ασκηθεί έφεση κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης ένστασης, αργότερο χρονικό σημείο έκδοσης ρητής πράξης από την Ε.Ε.Π.Κ.Σ. είναι η συζήτηση της υπόθεσης (πρβ. ΣτΕ 1382/2006 σκ. 3 και 4), έτσι ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια δικαίου από τον κίνδυνο αντίθετης ρύθμισης της αυτής κατάστασης, αφενός από την εκδοθησόμενη δικαστική απόφαση, αφετέρου από την ενδεχόμενη, εκ των υστέρων της συζήτησης, έκδοση ρητής πράξης από την Επιτροπή (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 1581/2023 σκ. 21).

12. Συναφώς, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, αν τελικά το νομικό πλάσμα της τεκμαιρόμενης μετά την πάροδο τριμήνου σιωπηρής απόρριψης ένστασης θα λειτουργήσει υπέρ ή κατά του δικαιούχου δικαστικής προστασίας, εξαρτάται από τις ενέργειες και την εν γένει επιμέλεια του ίδιου ως προς την έκβαση της υπόθεσής του. Ειδικότερα, συναρτάται με την έγκαιρη άσκηση ένστασης και περαιτέρω, σε

περίπτωση σιωπηρής απόρριψής της, την εμπρόθεσμη προσβολή αυτής με έφεση, ήτοι με ενέργειες που δεν αντιστοιχούν σε έτερα, τυχαία ή μη, γεγονότα, εκτός του πεδίου δράσης και επιρροής του δικαιούχου. Τουναντίον, τέτοιο γεγονός συνιστά η κατ' ευχέρεια της συνταξιοδοτικής διοίκησης έκδοση της ρητής απόφασης, η οποία μπορεί να ανάγεται σε πολύ μεταγενέστερο χρόνο με αποτέλεσμα να δύναται να επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις για την ικανοποίηση του δικαιώματος του ενδιαφερομένου που αποφασίζει να αναμένει τη μελλοντική, και εν τέλει αβέβαιη, έκδοσή της (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 1581/2023 σκ. 22, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 423/2018 σκ. 12 και 13).

13. Κατόπιν των όσων ανωτέρω εκτέθηκαν, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο αναιρεσείων είχε μεν το δικαίωμα να ασκήσει αυτοτελώς κατά της ρητής πράξης της Επιτροπής (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) έφεση, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 63 παρ. 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, τούτο όμως δεν έχει την έννοια ότι η προθεσμία της έφεσης θα εκκινούσε, παρά μόνον έως ότου και αν εκδιδόταν ρητή πράξη από την Επιτροπή. Αντιθέτως, ο αναιρεσείων, αναμένοντας την έκδοση της ρητής αυτής πράξης, επέλεξε να μην αιτηθεί επικαίρως πλήρους δικαστικής προστασίας εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) έτους που εκκινεί από χρονικό σημείο προβλέψιμο και εξαρτώμενο από ίδιες ενέργειές του, ήτοι από την επομένη της συμπλήρωσης τριών μηνών από την υποβολή ένστασης ενώπιον της Επιτροπής, χωρίς αυτή να αποφανθεί επί της ένστασης. Οι παραδοχές αυτές δεν έρχονται σε αντίθεση με την επικαλούμενη από τον αναιρεσείοντα 423/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, αφού η τελευταία αυτή απόφαση αφορά άλλο ζήτημα, και ειδικότερα την προσβολή με έφεση της τεκμαιρόμενης μετά την παρέλευση τριμήνου σιωπηρής απόρριψης της ένστασης από την Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και ακολούθως την έκδοση από την Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και της ρητής απορριπτικής απόφασης, η οποία θεωρήθηκε συμπροσβαλλόμενη με τη σιωπηρή. Συνακόλουθα, δοθέντος ότι, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά με την αναιρεσιβαλλομένη, η προθεσμία άσκησης της έφεσης κατά της τεκμαιρόμενης μετά την πάροδο τριμήνου σιωπηρής απόρριψης της ένστασης του αναιρεσείοντος ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. είχε λήξει πριν από τη δημοσίευση του ν. 4151/2013 (29.4.2013), καθιστάμενων των συνταξιοδοτικών δεδομένων οριστικών πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, η υπόθεσή του δεν εκκρεμούσε ενώπιον της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και δεν ενέπιπτε στις ρυθμίσεις της παρ. 5α του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, μη υφιστάμενης, στην προκειμένη περίπτωση, ρητής διάταξης που να επιτρέπει την επανάκριση οριστικώς περαιωθεισών συνταξιοδοτικών υποθέσεων. Κατόπιν τούτων, ορθά το δικάσαν Τμήμα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις της παρ. 5α του άρθρου 2 του ν. 4151/2013, απορριπτόμενου του σχετικού λόγου αναίρεσης ως αβάσιμου.

14. Περαιτέρω, δεν διαφοροποιείται η περίπτωση του αναιρεσείοντος από εκείνη άλλων συνταξιούχων, οι οποίοι άσκησαν εκπροθέσμως πριν από τη δημοσίευση του ν. 4151/2013 εφέσεις κατά της τεκμαιρόμενης μετά την πάροδο τριμήνου σιωπηρής απόρριψης των ενστάσεών τους, καθόσον και στις δύο αυτές

περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά δεδομένα έχουν οριστικοποιηθεί. Ούτε άλλωστε τίθεται ζήτημα παραβίασης της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως αβασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση, προεχόντως για τον λόγο ότι τόσο η υποβολή στο ΓΛΚ του με αριθμ. πρωτ./.....2012 συμπληρωματικού της ένστασης υπομνήματος του αναιρεσειόντος, όσο και η κοινοποίηση σε αυτόν του/...../...../.....2013 πληροφοριακού εγγράφου του ΓΛΚ, έλαβαν χώρα, όταν είχε ήδη εκπνεύσει η προθεσμία άσκησης της έφεσης κατά της τεκμαιρόμενης μετά την πάροδο τριμήνου σιωπηρής απόρριψης της ένστασής του (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 1581/2023 σκ. 25).

15. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η ένδικη αίτηση αναίρεσης να απορριφθεί και να διαταχθεί η κατάπτωση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου του παραβόλου που κατατέθηκε για την άσκησή της (άρθρο 310 παρ. 1 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης.

Διατάσσει την κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 29 Απριλίου 2024, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΚΟΤΣΗΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 5 Φεβρουαρίου 2025 (βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

**Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ**